

zonyos utcákban, amelyekben főként zsidók laktak, a létesítendő gettó helyét. A polgármester egy volt katonai ügyészre, Árvay Lászlóra bízta a gettósítás irányítását. Közreműködött a helyi rendőrség is Apáthy Imre rendőrtanácsos tevékeny részvételével. Május 31-én a polgármester arról értesítette az alispánt (10 326/1944), hogy a gettóban 1221 zsidó (375 család) tartózkodik.⁷⁷

A következő települések virágzó zsidó közösségei pusztultak el a megyében: Balatonfüred, Keszthely, Lenti, Lesencetomaj, Sümeg, Tapolca, Túrje, Zalabér, Zalaölvő és Zalaszentgrót. Deportálásuk előtt a zsidókkal különösen kegyetlenül bántak az értékek után kutató nyomozók. Az egyik különösen brutális szadistát, Horvát Bélát a háború után elfogták, és életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték. A „kikérdezések” nyomán 30 zsidó orvosi segítségre szorult, mások meghaltak és jóval többen megőrültek vagy öngyilkosok lettek.⁷⁸

A deportálás zónák szerinti értékelése. A zsidókat a III. és a IV. csendőrkerületből július 4–6-án deportálták négy vasúti szerelvénnel, egy-egy indult az első két napon és kettő a harmadik napon. A deportálások első napján indultak az első szállítmányok Pécsről és Sárvárról, és kiűritették a szombathelyi és a kaposvári táborot. A második napot a soproni, zalaegerszegi, pápai és paksi táborok kiűritésére fordították. (1082 paksi zsidót csatoltak Pusztaszabolcsnál a kaposvári transzporthoz.⁷⁹) A második és utolsó szállítmányok Sárvárról és Pécsről július 6-án indultak. Az V. zónából tíz vonattal deportált zsidók összlétszáma 29 806 volt. Közülük 17 261 főt deportáltak a III. csendőrkerületből, és 12 545-öt a IV. csendőrkerületből.⁸⁰ Az V. zónában lebonyolított akció végeztével Ferenczy jelentette, hogy július 6-ig 410 223 zsidót deportáltak Magyarországról 139 vasúti szerelvénnel.⁸¹

A VI. zóna: Budapest és környéke

Az V. zónában élő zsidók koncentrációja és deportálása egyidejűleg folyt a VI. zónában végrehajtott zsidóellenes akciókkal, melyeknek a tervek szerint a Budapestet magába foglaló I. körzet zsidóinak likvidálásával (lásd a 13.1. térképet) kellett volna véget érnie.

A csendőrkerület nagyjából az ország legnagyobb megyéjével, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyével esett egybe, ahol 1938 januárjától volt alispán az elvakultan zsidóellenes Endre László, a magyarországi végleges megoldás egyik fő építőmestere. 1944 áprilisának elejéig ő volt a vármegye alispánja, ekkor nevezték ki a belügyminisztérium államtitkárává. Helyét a megyénél Sági József örökölte, aki Mérey László főispánnal teljes